

---

## Koskenperkaajien muistomerkin purkaminen ja uuden muistomerkin asettaminen

KH 26.09.2022 § 217  
78/02.04.02/2022

Koskenperkaajien muistomerkki toteutettiin kutsukilpailuna vuonna 1973. Vuonna 1974 tuli kuluneeksi 175 vuotta Kuninkaallisen Suomen Koskenperkausjohtokunnan perustamisesta. Kyseinen johtokunta oli vuonna 1974 vaikuttaneen TVH:n edeltäjä. Kokemäen kauppalanhallitus päätti 21.1.1974 hyväksyä koskenperkaajien muistomerkin pystytettäväksi kuvanveistäjä Heikki Häiväojan ehdotuksen pohjalta. Muistomerkin paljastustilaisuus pidettiin 16.11.1974.

Kokemäen kaupunki (tilaaja) ja kuvanveistäjä Heikki Häiväoja (tekijä) ovat 29.1.1974 allekirjoittaneet sopimuksen, jossa on sovittu muistomerkin toteuttamisesta ja palkkioista. Sopimuksen kohdan 9 mukaan ”Tekijä luovuttaa tilaajalle kaikki tekijänoikeutensa ko. teokseen”.

Kaupungin vapaa-aikapäällikkö on 5.11.2021 ollut yhteydessä Porin kaupungin taidemuseon intendenttiin, jonka mukaan sopimuksen kohta 9 mahdollistaa Kokemäen kaupungille päätäntävällän siitä, mitä muistomerkillä tehdään. Intendentti on samoin ilmoittanut, että on hyvän tavan mukaista olla yhteydessä kuvanveistäjän perillisiin, mikäli kaupungin suunnitelmissa on muistomerkin purkaminen.

Muistomerkin kunnostukseen on haettu avustusta Taiteen edistämiskeskukselta (Taike) ja Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahastosta (27 000 euroa); molemmat avustushakemukset hylättiin.

Muistomerkin arvioidut pintakäsittelyn kustannukset vuoden 2022 talousarviossa ovat 54 000 euroa (alv 0 %). Kohteesta on tehty työselostus Tikkurilan asiantuntijan toimesta. Työselostuksen pohjalta PRM-yhtiöt Oy:n edustaja on laatinut kustannusarvion. Kustannusarvion laadintaan sisältyy epävarmuutta, koska patsaan rakenteet on arvioitu ainoastaan silmämääräisesti.

Kaupunginvaltuusto on asettanut Koskenperkaajien muistomerkin kunnostuksen edellytykseksi talousarviossa sen, että kunnostukseen saadaan avustusta. Koska avustusta ei saatu, purkautuu talousarvion mukainen varaus kunnostukseen. Muistomerkki on tällä hetkellä huonokuntoinen ja sen pinnassa näkyy pinnan huonokuntoisuuden lisäksi merkkejä muistomerkin rakenteen heikkenemisestä.

Kaupunginhallitus on käsitellyt iltakouluasiana Koskenperkaajien muistomerkin kunnostusta 13.6.2022. Keskustelun yhteydessä otettiin esille mahdollisuus, että itse muistomerkin kunnostuksen sijaan kyseistä paikkaa suunniteltaisiin aluetta ja koskenperkaajien muistoa kunnioittaen.

Asiasta ollaan järjestetty Häiväojan perikunnan edustajan kuvanveistäjä Johanna Häiväojan kanssa tapaaminen 21.9.2022. Häiväoja piti selvänä, että muistomerkin kunto on niin heikentynyt, ettei sen kunnostaminen ole järkevää. Häiväoja kannatti muistomerkin purkamista ja kertoi olevansa käytettävissä asiantuntijana mahdollista uutta muistomerkkiä tai vastaavaa suunniteltaessa.

Lisätietoja antaa

vapaa-aikapäällikkö Elina Heinilä, puh. 040 488 6172.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Koskenperkaajien muistomerkin poistamisesta;</li><li>2. perustaa työryhmän ja valtuuttaa sen suunnittelemaan uuden muistomerkin paikalle uuden aluetta kunnioittavan käytön;</li><li>3. nimetä työryhmään vapaa-aikapäällikön, kaupunginhallituksen jäsenen, rakennusinsinöörin, kaupunginjohtajan sekä pyytää sivistys- ja hyvinvointilautakuntaa nimeämään työryhmään oman edustajansa. Työryhmä kuulee valmistelussaan asiantuntijana kuvanveistäjä Johanna Häiväojaa sekä Porin taidemuseon intendenttiä.</li></ol>
Päätös	<p>Kaupunginhallitus päätti</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. poistaa Koskenperkaajien muistomerkin;</li><li>2. perustaa työryhmän ja valtuuttaa sen suunnittelemaan uuden muistomerkin paikalle uuden aluetta kunnioittavan käytön;</li><li>3. nimetä työryhmään vapaa-aikapäällikön, kaupunginhallituksen jäsen Eeva-Liisa Tuomisen, rakennusinsinöörin, kaupunginjohtajan sekä pyytää sivistys- ja hyvinvointilautakuntaa nimeämään työryhmään oman edustajansa. Työryhmä kuulee valmistelussaan asiantuntijana kuvanveistäjä Johanna Häiväojaa sekä Porin taidemuseon intendenttiä.</li></ol>